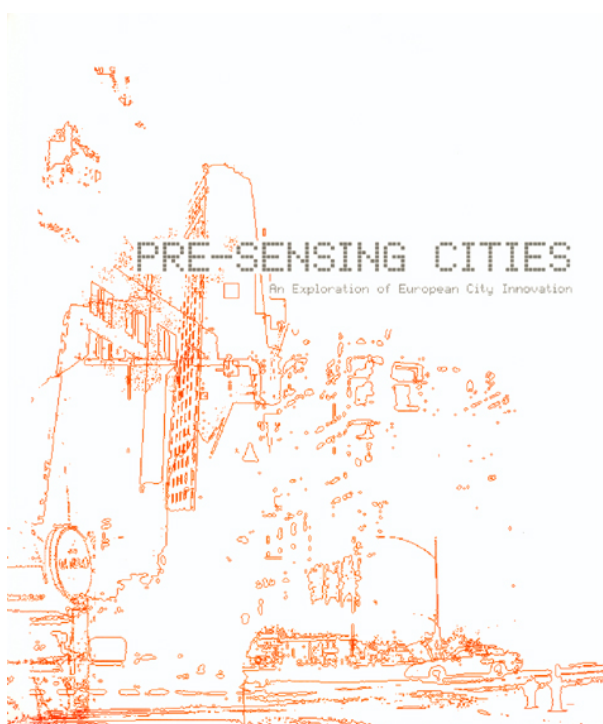

Byudvikling

En lettere kaotisk bog, der strutter af entusiasme og rummer en masse spændende og sjove observationer

Emma Mellander, Harald Halvorsen d.y., Jens Dlugosch Sonne, Samuel Sjöblom og Troels Jeppesen (red.): Pre-sensing Cities. An Exploration of European City Innovation. KaosCommunication 2004. 128 s. Kan rekvireres ved henvendelse til KONTUR's redaktion.

Af Søren Bitsch Christensen

Jeg læste denne bog i toget mellem Århus og Rødby på vej til færgen til Puttgarten og videre til Stralsund. Det er ikke alene en efter dagens forhold usædvanlig omstændelig og langsommelig rejse, men også en rejse gennem det økonomisk mest vitale Danmark langs den jyske østkyst fra Århus ned mod Trekantområdet Vejle-Kolding-Fredericia til den fjerneste og af den økonomiske udvikling mest efterladte provins, Lolland-Falster. Samtidig er det en rejse, der ender i den fattigste udkant af Tyskland, Mecklenburg-Vorpommern. Det var om Mecklenburg, Otto von Bismarck skal have sagt noget i retning af, at når verden er ved at gå under, så var det der, han ville tage hen, for der sker alting med 50 års forsinkelse. Det Danmark, man møder syd for Vordingborg, og det Tyskland, som tager imod én på den anden side af havet, kunne godt bruge noget "European City Innovation", som er denne bogs undertitel. Spørgsmålet er så, om bogen vil kunne give nogle brugbare råd.

Bogen er med introduktionens ord "just one of the many products generated by a project on city innova-

tion in Europe undertaken in the spring of 2004". Partnerne var KaosPiloterne, Afdeling for Europastudier, Aarhus Universitet og Rambøll Management. Samarbejdet beskrives som et eksperiment og en unik læreproces, der bragte studerende fra både den akademiske verden og entrepreneurship sammen med det private erhvervsliv. Og det er faktisk alt, hvad vi får at vide om projektet. Hvad de andre projekter gik ud på, er der ikke noget om.

Bogen er opdelt i seks søjler eller temaer, der blandes mellem hinanden, så man er henvist til at følge med i de forskellige grafiske symboler, der gør bogen til en lidt forvirret, men ganske flot og indbydende publikation. Temaerne er Imagining Futures, Discovering Innovation, Initiating Actions, Sharing Perspectives, Understanding Contexts og Asking People.

Imagining Futures består af tre artikler. Den ene er en vision om et hverdagsliv i den kreative by; den anden om den bæredygtige by (med den interessante pointe, at byer er bæredygtighedens antitese, men også rummer potentialet til at vende udviklingen i retning af bæredygtighed); den tredje er om den ideale by. I den sidste formuleres den ideale by som drømmen om det ideelle og som processen i retning af det ideelle, ikke som et fysisk sted. Det bliver lidt paradoksalt, når nu en stor del af bogen beskriver fysiske bymiljøer som nøgle til og eksempler på kreativ urbanitet, om end det retfærdigvis skal siges, at det processuelle står i forgrunden.

Discovering Innovations består af 22 artikler om kulturmøder og oplevet kreativitet. Det er for eksempel Monit Sherut-busserne i Tel Avivs gader, lydbilledet i Galway og den frisindede ungdoms mødested i Sarajevo, caféen SoBa. I artiklerne om Initiating Actions har man forladt observatørposten. Blandt disse finder man beskrivelsen af en perspektivrig happening i Sarajevo, hvor nogle (det kunne være rart at vide hvem) sammen med en lokal ungdomsgruppe dækkede en plads i byen med lærrestykker, som byens børn udsmykkede med deres fremtidsbilleder af en god by. Mindre præcis er for eksempel den sides penge, der bruges på at beskrive 150 mennesker i det, der kaldes European Identity Cultural Caravan, som rullede gennem seks af EU's ansøgerlande på bare syv dage og angiveligt førte en række samtaler med folk på vejen.

Fastere form er der over de fem interviews, der udgør Sharing Perspectives. Samtalen med EU's miljøkommissær Margot Wallström er både velskrevet og interessant, og det samme gælder andre af disse samtaler med kunstnere og beslutningstagere, for eksempel Eric

Grahams, der er manager for Spitalfields Market i London. De seks voxpops, der udgør Asking People, er derimod meget korte og tjener mest til illustration. Ind imellem har man så temaet Understanding Contexts, hvor man i fem artikler har overladt pennen til andre. EFFEKT skriver om byplanlægning i et åbent, demokratisk og kommunikativt miljø – desværre så kortfattet, at det ikke rigtig giver mening. Derimod lykkes det Rie Oehlenschläeger fra Dansk Center for Byøkologi på få sider at efterlade læseren med en konkret oplevelse af fremtidens vellykkede by økologisk set.

Man bliver altså lidt forpustet af de mange forskellige artikler, og det er mærkeligt, at bogen ikke giver læseren lidt hjælp med på vejen, og for eksempel præsenterer de begreber om den kreative by, som projektet bygger på, og hvilket syn, de giver på verden. Jo, det kommer da hen ad vejen, men det er altså vanskeligt som læser at bevæge sig fremad, når man selv skal lægge skinnerne. Det er klart, at Manuell Castells og Richard Floridas tanker har påvirket projektet og de observationer, som deltagerne har gjort sig på deres ture rundt i Europa. City branding går også igen flere gange, blandt andet i en samtale med Thomas Beck Sørensen om branding af Kolding som en klog by. Men det er, som om ingen har spurgt sig selv om, hvem der graver telefonkablerne ned i netværkssamfundet, og hvem der bygger alle caféerne. Der er vist heller ikke nogen, der har overvejet, om man ikke kan bruge et ord som kreativitet så mange gange og i så mange sammenhænge, at det mister sin betydning. Et begreb er ikke særlig anvendeligt, hvis det ikke har sin modsætning. Hvad er det modsatte af kreativitet? Er der nogen, der vil hævde, at destruktion er den eneste anden vision om byudvikling? Bogen diskuterer simpelthen ikke med sig selv og sine forudsætninger. Det skal nu ikke ændre ved, at den rummer en masse spændende og sjove observationer, og at den strutter af entusiasme. Men på den anden side så ændrer det heller ikke ved, at bogen er mere Midtby og Mejlgade end Ndr. Ringgade – og det helt bogstaveligt: Bortset fra afstikkere til basaren i City Vest i Århus, East End i London og Klein-Basel og måske en sætning her og der, så bevæger bogen sig i en verden af bymidter, og kommer ikke meget rundt i de europæiske byer. Derud, hvor folk bor.

Tristessen i Rostocks betonforstæder lader sig næppe fjerne uden et bredere begreb om byudvikling!

Søren Bitsch Christensen er adjunkt ved Historisk Afdeling ved Institut for Historie og Områdestudier og daglig leder af Dansk Center for Byhistorie.